

The Investigate of Perceived Stress Role in the Relationship Between Social Support, Psychological Capital and Forgiveness with Distress Tolerance in Couples

*Farin Seydi*¹
*Hossein Zare*²
*Majid Saffarinia*³
*Nasrollah Erfani*⁴

Infidelity is very large and complex problems that result in devastating consequences and a large number of couples during their married life were exposed with this difficult. In this relation, negative assessments of stress and the couple's negative perception of events can moderate or facilitate infidelity consequences. So Be distress tolerance of marital infidelity are to be influenced by several factors. The aim of this study was to determine the role of perceived stress in the relationship between social support, psychological capital, and forgiveness with Distress tolerance in couples experiencing marital infidelity. The method of this study was correlation of structural equations modeling. The statistics Community of the study included all women and married men experiencing marital infidelity and referred to the family counseling centers in Tehran during the second half of 2019. Samples were among the 215 person that were selected with random cluster method. So they responded to the distress tolerance, forgiveness, perceived stress, psychological Capital and social support inventories. Collected Data were analyzed by using the SPSS-22 Software and Equation Structural Analysis (AMOS) was analyzed by calculating fitness indices. The results of the Index fitness, represents the proposed model was fit. The results of structural equation analysis in the final model showed the significance of direct path coefficients between social support, forgiveness and psychological capital, with distress tolerance. While by inter of stress perception into the model as a mediator weakened the coefficients, which indicates stress perception has a minor but modifying role of social support, forgiveness and psychological capital on distress tolerance. Because high stress and stress perception reduced the positive effect of predictor variables on distress tolerance. Based on these results, it can be said that in order to increase the tolerance of distress in couples with marital infidelity, the positive effect of social support, forgiveness and psychological capital can be facilitated by reducing their perception of stress.

Keywords: Perceived Stress, Forgiveness, Social Support, Psychological Capital, Distress Tolerance, Infidelity

-
1. Corresponding Author: PH.D Candidate in Public Psychology, Department of Psychology, PNU University, Tehran, Iran.
  2. Full Professor, Department of Psychology, PNU University, Tehran, Iran.
  3. Department of Psychology, PNU University, Tehran, Iran.
  4. Associate Professor, Department of Psychology, College of Humanities, PNU University, Tehran, Iran.

نشریه علمی فرهنگی - تربیتی زنان و خانواده

سال شانزدهم، شماره ۵۶، پاییز ۱۴۰۰: ۱۵۵-۱۲۹

بررسی نقش میانجی استرس ادراک شده در رابطه بین حمایت اجتماعی، سرمایه‌های روان‌شناختی و بخشایش با تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی

فرین صیدی^۱

حسین زارع^۲

مجید صفاری نیا^۳

نصراله عرفانی^۴

دریافت مقاله: ۱۳۹۹/۱۰/۲۰

پذیرش نهایی: ۱۴۰۰/۱۰/۱۵

چکیده

خیانت زناشویی معضلی بزرگ و پیچیده است که پیامدهای خانمان براندازی را به دنبال دارد و جمعیت زیادی از زوجین طی زندگی زناشویی خود با این مشکل مواجه می‌شوند. در این زمینه ارزیابی‌های شناختی منفی از استرس و برداشت منفی از اتفاقات، می‌تواند پیامدهای آن را تعدیل یا تسهیل نماید. توان تحمل پریشانی ناشی از خیانت زناشویی می‌تواند تحت تأثیر عوامل مختلفی باشد. هدف پژوهش حاضر، تعیین نقش میانجی ادراک استرس در رابطه بین حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و بخشایش با تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی است. روش این پژوهش همبستگی بود که از تکنیک معادلات ساختاری استفاده شد. جامعه آماری در این پژوهش، شامل تمام زنان و مردان متأهل دچار خیانت زناشویی مراجعه‌کننده به مراکز خصوصی مشاوره خانواده شهر تهران در نیمه دوم سال ۱۳۹۸ بود که از میان آنها حجم نمونه‌ای برابر با ۲۲۰ تن با استناد به روش قاعده نسبتی کلاین (۲۰۱۱) برای هر پارامتر با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شد. این گروه به پرسشنامه‌های تحمل پریشانی، بخشایش، ادراک استرس، سرمایه روان‌شناختی و حمایت اجتماعی پاسخ دادند و پس از کنار گذاشتن پرسشنامه‌های ناقص، داده‌های ۲۱۵ تن از آنها وارد فاز تحلیل شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار (SPSS) نسخه ۲۲ و تحلیل ساختاری گشتاوری (AMOS-20) با محاسبه شاخص‌های برازندگی تحلیل شد. نتایج حاصل از شاخص‌های برازندگی، بیانگر برازش مدل پیشنهادی بود. نتایج تحلیل معادلات ساختاری در مدل نهایی، حاکی از معناداری ضرایب مسیر مستقیم بین حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه روان‌شناختی، با تحمل پریشانی بود؛ در حالی که ورود ادراک استرس به مدل به عنوان میانجی، باعث تضعیف ضرایب شد که این نشان‌دهنده نقش جزئی ولی تعدیل‌کننده اثر حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی بر تحمل پریشانی بود؛ زیرا بالا بودن استرس و ادراک استرس، باعث کاهش اثر مثبت متغیرهای پیش‌بین بر تحمل پریشانی شد. بر اساس این نتایج می‌توان گفت جهت افزایش تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی، می‌توان از طریق کاهش استرس ادراک شده در آنها، اثر مثبت حمایت‌های اجتماعی، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی را تسهیل نمود.

کلیدواژه‌ها: ادراک استرس؛ بخشایش؛ حمایت اجتماعی؛ سرمایه روان‌شناختی؛ تحمل پریشانی؛ خیانت زناشویی.

۱. نویسنده مسئول: دانشجوی دکتری روانشناسی عمومی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران Saydi145@gmail.com

۲. استاد، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران H_zare@pnu.ac.ir

۳. استاد، گروه روانشناسی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران M.saffarinia@yahoo.com

۴. دانشیار روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

مقدمه

از جمله مشکلات میان زوجین، خیانت زناشویی است. خیانت زناشویی^۱، نوعی رابطه عاطفی، جنسی یا عاطفی - جنسی با فردی غیر از همسر است که از همسر پنهان می‌شود و ویژگی اصلی آن، رازگونه بودن خیانت زناشویی می‌باشد (جانسون^۲، ۲۰۱۴)، زیرا اکثر این روابط، پنهانی و به دور از چشم همسر شکل گرفته و تداوم می‌یابند (دورلی، کاشدان، الکساندر و همکاران^۳، ۲۰۱۹). ویژگی رازگونه‌گی در عهدشکنی زناشویی و تلاش برای پنهانکاری منجر به پریشانی‌هایی در زوجین می‌شود که تحمل این پریشانی برای هر زوج دشوار است (دشت بزرگی، ۱۳۹۷)، زیرا وقتی همسر فرد خیانتکار متوجه مشکل می‌شود، بحران و تنش در روابط میان زوجین پیش می‌آید که تحمل آن برای زوجین دشوار است.

گذر از این بحران، نیازمند عوامل درون فردی و بین فردی گوناگونی است که شناسایی و تدوین مدل نظری برای تبیین تحمل پریشانی زوجین، می‌تواند راهگشای مقابله با تنش و استرس در این گروه از افراد باشد (بندیکسن و کنیر^۴، ۲۰۱۷).

چگونگی مواجه شدن و مقابله با رویداد خیانت زناشویی در زوجین، به ویژگی‌هایی همچون تحمل پریشانی^۵ بستگی دارد (بندیکسن و کنیر، ۲۰۱۷)، زیرا توان تحمل پریشانی ناشی از خیانت زناشویی می‌تواند تحت تأثیر عواملی چون: حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی^۶ و ادراک استرس^۷ در این گروه از زوجین باشد (هاریس^۸، ۲۰۱۸).

در این جا پیش از تبیین نقش واسطه‌ای این متغیر، ابتدا تعریفی از خیانت زناشویی و متغیر وابسته یا تحمل پریشانی ارائه می‌شود.

تحمل پریشانی به عنوان ظرفیت تجربه و تحمل کردن حالات روان‌شناختی منفی تعریف می‌شود (پیرت^۹، ۲۰۱۵). در حقیقت، تحمل پریشانی به ظرفیت تجربه و مقاومت در برابر ناراحتی اشاره می‌کند (دورلی و همکاران، ۲۰۱۹). تحمل پریشانی به عنوان ساختاری مهم در ایجاد بینشی

-
1. Infidelity
  2. Johnson
  3. Doorley, Kashdan, Alexander, Blalock & McKnight
  4. Bendixen, Kennair
  5. tolerate distress
  6. psychological capital
  7. stress Percieving
  8. Harris
  9. Pearte

جدید در مقابل شروع و تداوم آسیب‌های روانی و همچنین پیشگیری و درمان مشاهده شده است (لیرو، زیوولسکی و برنشتاین^۱، ۲۰۱۰).

در راستای نقش تحمل پریشانی در زندگی زناشویی، تحمل پریشانی را می‌توان به این صورت تعریف نمود: توانایی فرد در تجربه و تحمل حالات هیجانی منفی برای دستیابی به هدف نهایی و به طور موفقیت‌آمیز، سازگاری با زندگی زناشویی، با وجود همه چالش‌ها و مشکلات (شاری و همکاران^۲، ۲۰۱۷).

تحمل پریشانی به عنوان یکی از متغیرهای مهم در توانایی زوجین برای تحمل موقعیت‌های فشارزایی که در زندگی اتفاق می‌افتد و می‌تواند روابط زناشویی زوجین را تحت تأثیر قرار دهد، قابل بررسی است (مانچ^۳، ۲۰۱۵). همچنین می‌توان عنوان کرد، تحمل پریشانی یکی از توانایی‌ها و مهارت‌هایی است که می‌تواند برای افزایش سازگاری و حل و فصل مشکلات به زوجین کمک کند (اوکتاوا و آبراهام^۴، ۲۰۱۸). در این میان، عوامل گوناگونی با تحمل پریشانی مرتبط شناخته شده‌اند که به مرور بعضی از آنها پرداخته می‌شود.

از جمله متغیرهای مرتبط با تحمل پریشانی، سرمایه روان‌شناختی است، زیرا مطالعات نشان می‌دهد سرمایه روان‌شناختی به عنوان یک عامل محافظ در برابر پریشانی روانی است (زو و همکاران^۵، ۲۰۱۹). سرمایه روان‌شناختی یک حالت روان‌شناختی مثبت و رویکرد واقع‌گرا و انعطاف‌پذیر نسبت به زندگی است که از چهار سازه امید، خوش‌بینی، تاب‌آوری و خودکارآمدی تشکیل می‌شود و هر یک از آن‌ها به عنوان یک ظرفیت روان‌شناختی مثبت در نظر گرفته می‌شود (لوتانز و یوسف مورگان^۶، ۲۰۱۷).

سرمایه‌ی روان‌شناختی، جنبه مثبت زندگی انسان‌ها است و مبتنی بر درک شخصی خود، داشتن هدف برای رسیدن به موفقیت و پایداری در برابر مشکلات تعریف می‌شود. تا کنون چهار مؤلفه اصلی، خودکارآمدی با تأکید بر تعهد و تلاش برای موفقیت در کارها و وظایف چالش‌برانگیز، خوش‌بینی یا مثبت‌نگری مبتنی بر اسناد خوشبینانه درباره‌ی موفقیت‌های حال و آینده، امیدواری، مقاومت در مسیر اهداف و حتی تغییر مسیر برای دستیابی به موفقیت و

1. Leyro, Zvolensky & Bernstein
2. Shorey, Strauss, Elmquist, Anderson, Cornelius & Stuart
3. Munsch
4. Octaviana, B. N. & Abraham, J.
5. Zhou, Peng, Wang, Kou, Chen & Liao
6. Luthans, Youssef-Morgan

تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری و مقاومت در زمان مواجهه با سختی‌ها و مشکلات برای دستیابی به موفقیت معرفی شده است (آوی، لوهانس و یوسف^۱، ۲۰۱۰).

تحقیقات نشان داده است در میان مؤلفه‌های سرمایه روان‌شناختی، خوش‌بینی و امید، بیشترین محافظت را در مقابل استرس روان‌شناختی دارد. همچنین مطالعات نشان می‌دهد سرمایه روان‌شناختی، عاملی محافظ در برابر پریشانی روانی است (زو و همکاران، ۲۰۱۷).

در این راستا زو و همکاران (۲۰۱۷) در یک مطالعه مدل‌یابی تحت عنوان «بررسی تأثیر میانجی سبک‌های مقابله‌ای بر ارتباط بین سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی در پرستاران چینی»، به این نتیجه رسیدند که میان سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی همبستگی معناداری وجود دارد.

علاوه بر این، رابطه مستقیم میان سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی در مطالعه زنگنه پارسا و جبی (۱۳۹۹) گزارش شده است. به عبارت دیگر، اثرات مستقیم سرمایه روان‌شناختی بر پریشانی روانی معنادار بوده است.

متغیر دیگر پیش‌بینی برای تحمل پریشانی، حمایت اجتماعی است، زیرا الگوی ضربه‌گیرانه حمایت اجتماعی کوهن^۲ (۲۰۰۰؛ به نقل از وان رالتر و پاستر^۳، ۲۰۱۹) پیشنهاد می‌کند حمایت اجتماعی برای افرادی که در معرض رخدادهای منفی و استرس‌زای زندگی هستند، اثرات مفیدی به همراه دارد.

حمایت اجتماعی می‌تواند به این صورت تعریف شود: درک در مورد دسترس بودن افرادی که احساس می‌کنیم به ما اهمیت می‌دهند و اطمینان از اینکه افرادی وجود دارند که بتوان در هنگام نیاز روی کمک آن‌ها حساب کرد، باعث می‌شود احساس خوبی داشته باشیم (باپتیستا، آلویز، و پینهو^۴، ۲۰۲۰).

تجربه حمایت یا مستقیماً به صورت یک عامل ضربه‌گیرانه واقعی میان موقعیت ناخوشایند و آسیب روان‌شناختی ظاهر می‌شود یا از طریق اثرگذاری بر متغیرهای مداخله‌کننده مانند مقابله یا ادراک استرس در برابر اثرات موقعیت‌های منفی یا رخدادهای استرس‌زا عمل می‌کند (نصیری و عبدالملکی، ۱۳۹۷).

1. Avey, Luthans, Youssef-Morgan
2. Cohen
3. Van Raalte, L. J., & Posther, K. A.
4. Baptista, N., Alves, H., & Pinho, J. C.

الگوی اثرات ضربه‌گیرانه حمایت اجتماعی به طرق متفاوتی بر تحمل پریشانی کمک می‌کند (کانیاستی^۱، ۲۰۲۰). آگاهی از وجود منابع حمایتی سبب می‌شود که فرد باور کند برای تغییر در موقعیت یا رخداد، از کمک دیگران برخوردار می‌شود. بنابراین باور فرد، منابع مقابله‌ای وی را در مواجهه با رخداد‌های استرس‌زا تقویت می‌کند (کوهن، ۲۰۰۰).

به بیان دیگر، در ابتدا رخداد به صورت منفی و استرس‌زا ادراک می‌شود، اما منابع حمایتی موجود برای مواجهه با عامل تنش به فرد کمک می‌کند تا آن رویداد استرس‌زا را تحمل کند (ایدمودیا و مولادزی^۲، ۲۰۱۹). در ادامه، حمایت اجتماعی نیز سبب می‌شود فرد رخداد را به صورت منفی ادراک نکند. ادراک فرد از دسترسی به منابع حمایت‌کننده، در تضعیف اثر منفی رخداد استرس‌زا مؤثر است و در نهایت، فرد رخداد را به صورت غیر قابل کنترل ارزیابی نمی‌کند (کوهن، ۲۰۰۰).

حمایت اجتماعی ادراک شده به ارزیابی‌های شناختی از در دسترس بودن و بسندگی حمایت از دیگران اشاره دارد (چای و پارک^۳، ۲۰۲۰). کارکرد اصلی حمایت اجتماعی ادراک شده این است که ارزیابی ذهنی و انتظارات از حمایت به فرد، به او کمک می‌کند تا باور کند مورد احترام و توجه است و عضوی از یک شبکه وظایف متقابل می‌باشد (پایلمر و هالتزر^۴، ۲۰۱۶).

در نتیجه می‌توان ادراک استرس را به عنوان یک واسطه میان حمایت اجتماعی و تحمل پریشانی تبیین کرد، زیرا شواهد تجربی مختلف بر نقش الگوی اثرات ضربه‌گیرانه حمایت اجتماعی ادراک شده در برابر تجارب منفی ناشی از مواجهه با رخداد‌های منفی و گرفتاری‌های مزمن تأکید کرده‌اند (زو، وانگ و چانگ^۵، ۲۰۱۶). حمایت اجتماعی تأثیر بسزایی در کاهش استرس و پریشانی داشته و ارتباط مستقیم با مهارت‌های اجتماعی دارد (مداحی، ۱۳۹۴).

از طرف دیگر بخشایش به عنوان یکی از واکنش‌های مربوط به خیانت زناشویی گزارش شده است (ماتنی و همکاران^۶، ۲۰۱۷؛ فیف و همکاران^۷، ۲۰۱۳). بخشایش در یکی از مهم‌ترین تعاریف

-
1. Kaniasty, K.
  2. Idemudia & Mulaudzi
  3. Choi, M., & Park, S.
  4. Pillemer, S. C., & Holtzer, R.
  5. Zhu, W., Wang, C. D., & Chong, C. C.
  6. Matheny, N. L., Smith, H. L., Summers, B. J., McDermott, K. A., Macatee, R. J., & Cogle, J. R.
  7. Fife, Weeks & Stellberg-Filbert

به عنوان «تغییر میان فردی و اجتماعی مثبت در مقابل خطایی که در حوزه میان فردی رخ می‌دهد» مطرح شده است (آلموند، آمبرگ، زیمپریچ، فینچام^۱، ۲۰۰۷).

این تعریف به تغییراتی اطلاق می‌شود که می‌تواند تنها دربرگیرنده کاهش احساسات منفی همراه با افزایش احساسات مثبت باشد، در حالی که بخشایش به معنای لزوم بازگشت به رابطه قبلی با فرد خطاکار نیست، بلکه بدین معناست که فرد خطاکار باید به میزانی از تغییر دست یابد تا مورد بخشش قرار گیرد (لیچ و لارک، وارتینگتون^۲، ۲۰۰۸).

در هر صورت این یک تغییر اجتماعی مثبت است که هدفش ایجاد تعاملات اجتماعی مثبت‌تر است (فینچام، هال و بیچ^۳، ۲۰۰۶). بخشایش به عنوان میلی انگیزشی است که افراد را به سوی بازداری از پاسخ‌های ناخوشایند ارتباطی و رفتار مثبت با کسی که به طور منفی با آنها رفتار کرده است، متمایل می‌سازد.

به عبارت بهتر، در بخشایش تمایل به حفظ بی‌زاری از خطاکار، کاهش و میل به آشتی و حسن نیت نسبت به وی، به رغم اعمال مخربش افزایش می‌یابد (وارتینگتون^۴، ۲۰۰۷). بخشایش عاملی مهم در ماندگاری زوجین در تعهد زناشویی، بعد از رخداد خیانت زناشویی است (فیف و همکاران، ۲۰۱۳).

در ادامه، مسیر متغیری که نقش واسطه‌ای آن در ارتباط میان سه متغیر پیش‌بین (سرمایه‌های روان‌شناختی، حمایت اجتماعی و بخشایش) با یک متغیر وابسته (تحمل پریشانی) مورد بررسی قرار گرفت، ادراک استرس است، زیرا ارزیابی‌های شناختی منفی از استرس و برداشت منفی افراد از اتفاقات، می‌تواند پیامدهای آن را تعدیل یا تسهیل نماید.

تفسیر ما از رویدادها، اهمیت بیشتری از خود رویدادها دارد. از نظر دیدگاه ارزیابی لازاروس و فولکمن^۵ (۱۹۹۸)، ادراک فرد از موقعیت‌هاست که تنیدگی و شدت آن را بررسی می‌کند.

در این دیدگاه، از طریق پیشنهاد چارچوب مفهومی، الگوی تبادلی فرآیند ارزیابی، در بسط مفهوم استرس و ارزیابی شناختی گامی اساسی برداشته است. آنها با ارائه تحلیلی نظام‌مند بر نقش

---

1. Allemand, Amberg, Zimprich & Fincham
2. Leach, Lark & Worthington
3. Hal & Beacz
4. Worthington
5. Lazarus and Folkman

مهم ارزیابی شناختی فرد از یک رخداد تنیدگی زا به مثابه یک متغیر تعدیل کننده و میانجیگر در مقابله با رویداد استرس‌زا تأکید کردند.

ادراک استرس به طور همزمان از طریق ادراک مطالبات محیطی و منابع فردی تعیین می‌شود. تغییر در رفتارهای مقابله‌ای، پیش‌نیازها یا بهبود در توانایی‌های فردی با تغییر در ارزیابی‌های شناختی همراه است.

در نظریه شناختی - ارتباطی استرس، بر ماهیت مستمر و متقابل تعامل میان فرد و محیط تأکید شده است. در نتیجه وقتی که همسر فرد خیانتکار متوجه مشکل می‌شود، تنشی در روابط بین زوجین پیش می‌آید که تحمل این تنش و پریشانی برای زوجین دشوار بوده و گذر از این بحران، نیازمند عوامل درون فردی و بین فردی گوناگونی می‌باشد که شناسایی و تدوین مدل نظری برای تبیین تحمل پریشانی در زوجین، می‌تواند راهگشای مقابله با تنش و استرس در این گروه از افراد باشد.

در این میان، چگونگی مواجه شدن با تنش میان زوجین و مقابله با رویداد خیانت زناشویی، به ویژگی‌هایی همچون افزایش تحمل پریشانی وابسته است (بندیکسن و همکاران، ۲۰۱۷).

گرچه تا کنون پژوهشگران بسیاری روی هر یک از این متغیرها به طور جداگانه پژوهش‌هایی انجام داده‌اند، ولی پژوهشی با عنوان نقش واسطه‌ای ادراک استرس در رابطه بین حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه روان‌شناختی با تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی انجام نشده است.

علاوه بر خلأ پژوهشی موجود، بررسی این موضوع می‌تواند تأثیرات مفیدی را بر کمک به نهاد خانواده و کاهش آسیب‌های مرتبط با خیانت زناشویی در افراد مبتلا بگذارد. از سوی دیگر استفاده از پرسشنامه‌های مختلف، جنبه دیگر جدید بودن پژوهش حاضر جهت مدلیابی تحمل پریشانی افراد دچار خیانت زناشویی می‌باشد. علاوه بر اینها، مطالعه زوجین مراجعه کننده به مراکز مشاوره و خانواده شهر تهران طی نیمه دوم سال ۱۳۹۸، جنبه دیگر جدید بودن پژوهش حاضر می‌باشد.

بر این اساس، هدف پژوهش حاضر بررسی نقش ادراک استرس در رابطه بین حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و بخشایش با تحمل پریشانی در زوجین شهر تهران می‌باشد.

بنابراین سؤال اصلی پژوهش حاضر این است که نقش ادراک استرس در رابطه بین متغیرهایی همچون حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و بخشایش با تحمل پریشانی زوجین شهر تهران چگونه است؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر، توصیفی - همبستگی از نوع معادلات ساختاری است. جامعه‌ی مورد مطالعه این پژوهش، تمامی زنان و مردان متأهل دچار خیانت زناشویی مراجعه کننده به مراکز خصوصی مشاوره خانواده شهر تهران در نیمه دوم سال ۱۳۹۸ بودند که شامل ۶۲۹ تن می‌شدند و از میان آنها حجم نمونه‌ای برابر با ۲۲۰ تن با استناد به روش قاعده نسبی کلاین (۲۰۱۱) برای هر پارامتر با روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شد که به پرسشنامه‌های تحمل پریشانی، بخشایش، ادراک استرس، سرمایه روان‌شناختی و حمایت اجتماعی پاسخ دادند و پس از کنار گذاشتن پرسشنامه‌های ناقص، داده‌های ۲۱۵ تن وارد فاز تحلیل شد.

انتخاب نمونه به روش تصادفی خوشه‌ای از مراکز مشاوره خانواده، واقع در مناطق چهارگانه شرق، غرب، شمال و جنوب تهران بود که پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و حذف پرسشنامه‌های ناقص، تعداد ۲۱۵ پرسشنامه سالم وارد فاز تحلیل شد.

بدین منظور از منطقه ۸ شرق تهران مراکز مشاوره امید و نوین، از منطقه ۲۲ غرب تهران مراکز مشاوره ترنم و زندگی بخش، از منطقه‌ی شمال تهران مراکز مشاوره حیات نو و ایرانمهر و از منطقه ۱۸ جنوب تهران مراکز بهمن و ارشاد انتخاب شدند که از بین افراد متأهل دچار خیانت زناشویی مراجعه کننده به این مراکز، ۵۰ تن به صورت تصادفی خوشه‌ای گزینش شدند.

به عبارت دیگر، ۵۰ تن متأهل از هر منطقه شهری با رعایت سهم ۲۵ تن از هر مرکز که دارای شرایط ورود به مطالعه بودند (بین سنین ۲۰ تا ۶۰ سال، در ازدواج دائمی بودند، حداقل یک سال از زندگی مشترک آن‌ها زیر یک سقف گذشته بود و دچار خیانت زناشویی شده بودند) انتخاب شدند، در حالی که معیار خروج از نمونه شامل مخالفت برای شرکت در پژوه یا عدم پاسخ به بیش از ۱۰٪ از سؤالات بود.

نکته قابل ذکر اینکه نمونه‌ها پس از کسب رضایت برای شرکت در پژوهش، فرم اطلاعات جمعیت‌شناسی و پرسشنامه‌ها را تکمیل کردند. در نظر گرفتن معیار دامنه سنی ۲۰ تا ۶۰ سال به این

دلیل بود که معمولاً افراد متأهل زیر ۲۰ سال بسیار کم شمار هستند و همچنین، خیانت زناشویی در آن‌ها چندان مطرح نیست.

از سوی دیگر بر اساس پژوهش‌ها خیانت زناشویی بخصوص به شکل پیمان‌شکنی جنسی در سنین بالای ۶۰ سال کاهش پیدا می‌کند. بر این اساس، سن نمونه‌ها در دامنه ۲۰ تا ۶۰ سال انتخاب شد.

ابزار پژوهش

مقیاس تحمل پریشانی^۱ (DTS-15): یک شاخص خودسنجی، تحمل پریشانی است که دارای ۱۵ ماده و چهار خرده مقیاس است که تحلیل عامل تأییدی، وجود چهار عامل: تحمل^۲، جذب^۳، ارزیابی^۴ و تنظیم^۵ را نشان داده است. شرح خرده مقیاس‌ها عبارتند از: تحمل (تحمل پریشانی هیجانی)، جذب (جذب شدن هیجانات منفی)، ارزیابی (برآورد ذهنی پریشانی) و تنظیم (تنظیم تلاش‌ها برای تسکین پریشانی).

گزینه‌های این مقیاس بر اساس مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت نمره‌گذاری می‌شوند. نمره یک به معنای توافق کامل با گزینه مورد نظر و نمره پنج به معنای عدم توافق کامل با گزینه مورد نظر می‌باشد. حداقل نمره آزمودنی در این مقیاس ۱۵ و حداکثر ۷۵ است که نمره بالا بیانگر تحمل بیشتر می‌باشد.

طبق گزارش مؤلفان ضرایب آلفا برای مقیاس‌ها (تحمل، جذب، ارزیابی و تنظیم) به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۷۲ و ۰/۸۲، ۰/۷۰ می‌باشد و برای کل مقیاس ۰/۸۲ می‌باشد. در مورد روایی مقیاس با استفاده از روایی سازه، نتایج حاکی از وجود یک عامل کلی در مقیاس بود است. همچنین، پس از انجام تحلیل عامل تأییدی، وجود چهار عامل: تحمل، جذب، ارزیابی و تنظیم شناسایی شده است.

علاوه بر این، مشخص شد که این مقیاس دارای روایی ملاکی و همگرایی اولیه‌ی خوبی با مقیاس‌های سبک‌های مقابله‌ای می‌باشد (سیمونز و گاهر^۶، ۲۰۰۵). در ایران توسط کرد زنگنه

-
1. Distress Tolerance Scale (DTS)
  2. Tolerance
  3. Absorb
  4. Evaluate
  5. Regulate
  6. Simons & Gaher

(۱۳۹۴) در یک مطالعه‌ی مقدماتی روی ۴۸ تن از دانشجویان دانشگاه فردوسی و علوم پزشکی مشهد (۳۱ زن و ۱۷ مرد)، پایایی همسانی درونی آن (آلفای کرونباخ) محاسبه شده و میزان پایایی بالایی را برای کل ($\alpha=0/71$) و پایایی متوسطی را برای انواع خرده مقیاس‌ها: (۰/۵۴) برای خرده مقیاس تحمل، (۰/۴۲) جذب، (۰/۵۶) برای خرده مقیاس ارزیابی و (۰/۵۸) برای خرده مقیاس تنظیم نشان داد (کرد زنگنه، ۱۳۹۴).

مقیاس بخشایش بین فردی^۱ (IFI-25): توسط احتشام زاده، احدی، عنایتی و حیدری (۱۳۸۹) ساخت و اعتباریابی شده است. این مقیاس دارای ۲۵ ماده با روش نمره گذاری لیکرت است که یک نمره کلی برای بخشودگی بین فردی به دست می‌دهد. برای هر ماده چهار گزینه وجود دارد که برای ماده‌های ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵ نمره گذاری به شکل کاملاً مخالف (۱)، مخالف (۲)، موافق (۳)، و کاملاً موافق (۴) و بقیه ماده‌ها به شکل معکوس انجام می‌شود.

بدین ترتیب حداکثر نمره برای کل مقیاس ۱۰۰ و حداقل ۲۵ می‌باشد. کسب نمره بالاتر در این مقیاس، نشان‌دهنده توانایی بالا برای بخشودن خطای دیگران است. به منظور سنجش روایی ملاک مقیاس بخشودگی بین فردی، از اجرای همزمان آن با خرده مقیاس بخشودگی در خانواده اصلی (FFS)، خرده مقیاس توافق‌پذیری از پرسشنامه پنج عاملی شخصیت (FFI-NEO) و مقیاس پرخاشگری اهواز (AAI) استفاده شده است که طبق نتایج به دست آمده معتبر گزارش شده است. همچنین پایایی کل مقیاس با روش آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۰ گزارش شده است (احتشام زاده، احدی، عنایتی، حیدری، ۱۳۸۹).

پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی^۲ (PCQ-24): پرسشنامه سرمایه روان‌شناختی توسط لوتانز (۲۰۰۷) ساخته شده و دارای ۲۴ سؤال و شامل چهار خرده مقیاس امیدواری^۳، تاب‌آوری^۴، خوش‌بینی^۵ و خودکارآمدی^۶ است که در آن هر خرده مقیاس شامل ۶ گویه است و آزمودنی به هر گویه در مقیاس ۶ درجه‌ای (کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) لیکرت پاسخ می‌دهد. برای محاسبه

1. Interpersonal forgiveness inventory.
2. Psychological Capital Questionnaires (PCQ)
3. Hope
4. Resiliency
5. Positivism
6. Self-efficacy

نمره کل سرمایه روان‌شناختی، ابتدا نمره هر خرده‌مقیاس محاسبه می‌شود و از جمع نمرات خرده‌مقیاس‌ها نمره سرمایه روان‌شناختی حاصل می‌گردد.

نمره بالاتر در خرده‌مقیاس‌ها و نمره کل، بیانگر سرمایه روان‌شناختی بالاتر است. روایی پرسشنامه در مطالعات لوتانز (۲۰۰۷) با استفاده از تحلیل عاملی و معادلات ساختاری مختلف مورد تأیید قرار گرفته و این آزمون را ۲۴/۶ و آماره‌های برازندگی را ۰/۹۷ و ۰/۰۸ گزارش کرده و روایی عاملی آزمون مورد تأیید قرار گرفته است.

در مجموع نتایج تحلیل عامل تأییدی، حاکی از این است که این آزمون دارای عوامل و سازه‌های مورد نظر سازندگان آزمون است. پایایی پرسشنامه در پژوهش لوتانز و همکاران (۲۰۰۷) در نمونه‌هایی از دانشجویان آلفای کرونباخ را در حد ۰/۸۸ برآورد کردند و در پژوهشی دیگر (لوتانز و همکاران، ۲۰۱۰) آلفای کرونباخ همه خرده‌مقیاس‌ها به جز تاب‌آوری بالاتر از ۰/۷۰ و برای تاب‌آوری ۰/۶۹ را گزارش کرده‌اند.

پایایی پرسشنامه در ایران نیز توسط بهادری خسروشاهی و همکاران (۱۳۹۱) با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۵ برای کل مقیاس، ضریب ۰/۸۹ برای خرده‌مقیاس امید، ۰/۸۸ برای خرده‌مقیاس خوش‌بینی، ۰/۸۸ برای خرده‌مقیاس خودکارآمدی و ۰/۸۷ برای خرده‌مقیاس تاب‌آوری گزارش شده است.

همچنین از آنجا که آلفای کرونباخ هر یک از خرده‌مقیاس‌ها و کل آزمون، بالاتر از ۰/۷۵ بوده است، لذا می‌توان گفت خرده‌مقیاس‌ها و کل پرسشنامه از همسانی درونی و روایی بالایی بهره‌مند هستند.

علاوه بر این جهت محاسبه روایی پرسشنامه از روش تحلیل اعتبار سازه (تحلیل عاملی) استفاده شده است که در این تحلیل با استفاده از روش تحلیل مؤلفه‌های اصلی (واریماکس) داده‌ها تحلیل شده و نتایج حاصل از ۳، ۴، و ۵ عامل نشان داده است که تحلیل ۴ عاملی با ساختار پرسشنامه سازگارتر بوده و برازش بیشتری دارد که ارزش‌های ویژه یا مجموع مجذورات بارهای عامل اول ۳/۸۱، عامل دوم ۳/۶۴، عامل سوم ۳/۴ و عامل چهارم ۳/۲۹ بوده است.

همچنین داده‌ها نشان داده است که در کل بیشترین بار عاملی با ضریب ۰/۸۴ مربوط به گویه شماره ۱ بوده است که مربوط به عامل اول و کمترین بار عاملی با ضریب ۰/۵۷ برای گویه ۱۸ مربوط به عامل سوم گزارش شده است (صرامی‌فروشانی، آخوندی، علیپورو اعراب‌شیبانی، ۱۳۹۳).

پرسشنامه حمایت اجتماعی^۱ (SSA-23): این پرسشنامه در سال ۱۹۸۶، توسط واکس، فیلیپس، هالی، تامپسون، ویلیامز و استوارت^۲، بر مبنای تعریف کوب از حمایت اجتماعی ساخته شده است (واکس و همکاران، ۲۰۰۷). این پرسشنامه دارای ۲۳ آیت است که به صورت لیکرت پنج درجه‌ای (خیلی زیاد=۵، تا خیلی کم=۱) نمره گذاری می‌شود.

نمره گذاری سؤالات ۲۱، ۱۳، ۱۰، ۳ و ۲۲ به شکل وارونه است. این پرسشنامه سه خرده مؤلفه: حمایت خانواده^۳ (۲۲، ۱۸، ۱۳، ۱۱، ۹، ۷، ۴، ۲)، حمایت دوستان^۴ (۱۹، ۱۶، ۱۵، ۱۰، ۶، ۱، ۲۳) و حمایت دیگران^۵ (۵، ۳، ۲۱، ۲۰، ۱۷، ۱۴، ۱۲، ۸) دارد (واکس و همکاران، ۲۰۱۳).

روایی سازه این پرسشنامه توسط اوریلی^۶ (۱۹۹۵) روی بیماران روانپزشکی محاسبه شده و همبستگی بالایی در حد ۰/۷۳ با مقیاس حمایت اجتماعی ادراک شده به دست آمده است.

پایایی پرسشنامه نیز با استفاده از روش آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۱ گزارش شده است. بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی این آزمون در ایران توسط ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۸) روی ۱۱۱ دانشجوی اجرا شده است. پایایی آزمون در نمونه دانشجویی در کل مقیاس ۹۱/۱ و در آزمون مجدد پس از شش هفته ۸۱/۱ گزارش شده است.

شبه بخش (۱۳۸۹) ضرایب پایایی درونی این آزمون را در یک گروه ۳۱۱ نفری از دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی برابر ۰/۶۶ محاسبه کرد. در پژوهش خباز و همکاران (۱۳۹۱) ضریب آلفای محاسبه شده برای این پرسشنامه ۷۴/۱ به دست آمده است.

پرسشنامه استرس ادراک شده^۷ (PSS-14): پرسشنامه استرس ادراک شده توسط کوهن و همکاران (۱۹۸۳) تهیه شده و دارای ۱۴ ماده است که برای سنجش استرس عمومی درک شده در یک ماه گذشته به کار می‌رود.

این پرسشنامه، افکار و احساسات درباره حوادث استرس‌زا، کنترل، غلبه، کنار آمدن با فشار روانی و استرس تجربه شده را مورد سنجش قرار می‌دهد. همچنین این مقیاس، عوامل خطرزا در اختلالات را بررسی کرده و فرایند روابط تنش‌زا را نشان می‌دهد.

-
1. Social Support Appraisals Scale (SSA)
  2. Vaux, A., Phillips, J., Holley, L., Thompson, B., Williams, D., & Stewart, D.
  3. Family support
  4. Friends support
  5. Others support
  6. O'Reilly
  7. Perceived Stress Scale (PSS)

نمره گذاری پرسشنامه به این شکل است که بر اساس طیف ۵ درجه‌ای لیکرت، از هرگز تا بسیاری از اوقات نمره گذاری می‌شود. عبارات ۴-۵-۶-۷-۹-۱۰ و ۱۳ به طور معکوس نمره گذاری می‌شوند (هرگز=۴ تا بسیاری از اوقات=۱۰). کمترین امتیاز کسب شده صفر و بیشترین نمره ۵۶ است.

نمره بالاتر نشان‌دهنده استرس ادراک شده بیشتر است. پایایی پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ در سه مطالعه برابر با ۰/۸۴، ۰/۸۵ و ۰/۸۶ به دست آمده است (کوهن و دیگران؛ ۱۹۸۳؛ به نقل از مداحی، ۱۳۹۴). ضرایب پایایی همسانی درونی مقیاس از طریق آلفای کرونباخ در دامنه‌ای از ۸۴ درصد تا ۸۶ درصد در دو گروه از دانشجویان و یک گروه از افراد سیگاری در برنامه ترک به دست آمده است.

روایی سازه پرسشنامه با استفاده از روش تحلیل، عاملی تأییدی برابر با ۰/۹۰ به دست آمده است (هانگ و همکاران^۱، ۲۰۲۰). در ایران روایی محتوایی این پرسشنامه در پژوهش سپهوند و همکاران (۱۳۸۷) با استفاده از نظر متخصصان توسط ۱۰ تن از اساتید صاحب‌نظر دانشگاه علوم پزشکی مشهد تأیید شد. همچنین پایایی این پرسشنامه با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ به دست آمد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش از آمار توصیفی، مانند میانگین و انحراف معیار، آمار استنباطی و برای برآزش مدل فرضی با استفاده از شاخص‌های برازندگی مثل شاخص مجذور خی^۲ (χ^2)، شاخص نسبت مجذور خی بر درجه آزادی (χ^2/df)، شاخص نیکویی برآزش ۳ (GFI)، شاخص نیکویی برآزش انطباقی ۴ (AGFI)، شاخص برآزش مقایسه‌ای ۵ (CFI) و مجذور میانگین مجذورات خطای تقریب ۶ (RMSEA) استفاده شد. تحلیل داده‌ها با استفاده از بسته آماری برای علوم اجتماعی ۷ (SPSS) نسخه ۲۲ و تحلیل ساختارهای گشتاوری ۸ (AMOS-20) انجام گرفت.

1. Huang, F., Wang, H., Wang, Z., Zhang, J., Du, W., Su, C., ... & Zhang, B.
2. chi-square index
3. goodness of fit index
4. adjusted goodness of fit
5. comparative fit index
6. root mean square error of approximation
7. Statistical Package for Social Sciences
8. Analysis of a Moment Structures

یافته‌ها

در این بخش، ابتدا یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش و سپس، نتایج حاصل از آزمون سؤال پژوهش ارائه می‌شود. در جدول شماره ۱، شاخص‌های مربوط به آمار توصیفی متغیرهای پژوهش برای نمونه مورد بررسی، شامل: میانگین، انحراف استاندارد و همچنین حداقل و حداکثر نمره گزارش شده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار متغیرهای مورد مطالعه

متغیرها	مؤلفه‌ها	حداقل	حداکثر	میانگین	انحراف معیار
تحمل پریشانی	تحمل	۵	۲۳	۱۲/۵۸	۳/۸۵
	جذب هیجان منفی	۵	۲۰	۱۳/۷۹	۳/۴۵
	ارزیابی	۴	۲۰	۱۳/۶۳	۳/۳۹
	تنظیم هیجان	۳	۱۹	۹/۸۵	۳/۸۵
سرمایه روان‌شناختی	خودکارآمدی	۶	۳۶	۲۴/۹۷	۱۰/۷۸
	امیدواری	۶	۳۶	۲۵/۸۵	۹/۹۵
	تاب‌آوری	۶	۳۶	۲۳/۹۷	۹/۶۵
حمایت اجتماعی بخشایش ادراک استرس	خوش‌بینی	۷	۴۰	۱۸/۹۳	۵/۵۴
	حمایت دوستان	۷	۳۵	۱۷/۹۶	۵/۴۹
	حمایت دیگران	۷	۴۰	۲۱/۷۷	۵/۲۳
	حمایت خانواده	۷	۴۰	۱۸/۹۳	۵/۵۴
	بخشایش ادراک استرس	۳۵	۸۸	۵۳/۳۳	۱۱/۲۸
	ادراک استرس	۱۴	۷۰	۴۱/۲	۹/۵۸

نتایج جدول ۱، بیانگر داده‌های توصیفی متغیرهای مورد بررسی در نمونه پژوهش می‌باشد.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی آزمون کولموگوروف اسمیرنوف؛ برای توزیع نرمال داده‌ها

آزمون کولموگوروف			متغیرهای پژوهش
سطح معناداری	درجه	شاخص	
۰/۹۵	۲۱۵	۰/۱۲	تحمل پریشانی
۰/۹۴	۲۱۵	۰/۱۰	حمایت اجتماعی

۰/۹۶	۲۱۵	۰/۰۸	بخشایش
۰/۸۳	۲۱۵	۰/۲۳	سرمایه روان‌شناختی
۰/۸۳	۲۱۵	۰/۱۹	استرس ادراک شده

با توجه به نتایج حاصل از آزمون کولموگروف اسمیرنوف در جدول شماره ۲ که نشان می‌دهد داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش تفاوت معناداری با توزیع نرمال ندارند، می‌توان گفت همه متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال بوده و انجام تحلیل‌های آماری روی داده‌ها بلا مانع است.

مدل حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی از طریق ادراک استرس بر تحمل پریشانی

برازش مدل پژوهش از طریق تحلیل معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفت. نتایج مربوط به شاخص‌های برازندگی مدل مورد نظر در ادامه تشریح شده و در جدول شماره ۳ نیز به طور خلاصه نشان داده شده است.

جدول ۳. شاخص‌های نیکویی برازش یا برازندگی مدل پژوهش

ردیف	شاخص آماری	شاخص‌های مطلوب برازش مدل	شاخص‌ها برازش در پژوهش حاضر	نتیجه
۱	χ^2 / df	باید مقادیر کمتر از ۳ باشد	۲/۷	برازش مطلوب
۲	CFI	باید مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۹ باشد.	۰/۹۶	برازش مطلوب
۳	RMSEA	باید مقادیر کوچک‌تر از ۰/۰۹ باشد.	۰/۰۸۹	برازش مطلوب
۴	GFI	باید مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۹ باشد.	۰/۹۳	برازش مطلوب
۵	IFI	باید مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۹ باشد.	۰/۹۶	برازش مطلوب
۶	NFI	باید مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۹ باشد.	۰/۹۴	برازش مطلوب
۷	AGFI	باید مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۹ باشد.	۰/۸۸	برازش مطلوب
۸	χ^2	نباید در سطح ۰/۰۵ معنی‌دار باشد	۸۳/۹	برازش مطلوب
۹	P	سطح معناداری	۰/۰۱	برازش نسبی به حجم نمونه

از شاخص های نیکویی برازش فوق، به منظور بررسی برازش مدل پژوهش در مدل یابی معادلات ساختاری استفاده شد. با توجه به نتایج جدول ۱ که شاخص های برازندگی مدل مربوط به سؤال اصلی پژوهش در شکل ۱ را به طور خلاصه نشان می دهد، می توان نتیجه گرفت اکثر شاخص ها در سطح مطلوبی قرار داشته و مدل آزمایش شده بر اساس داده های مشاهده شده از برازش قابل قبولی برخوردار است.

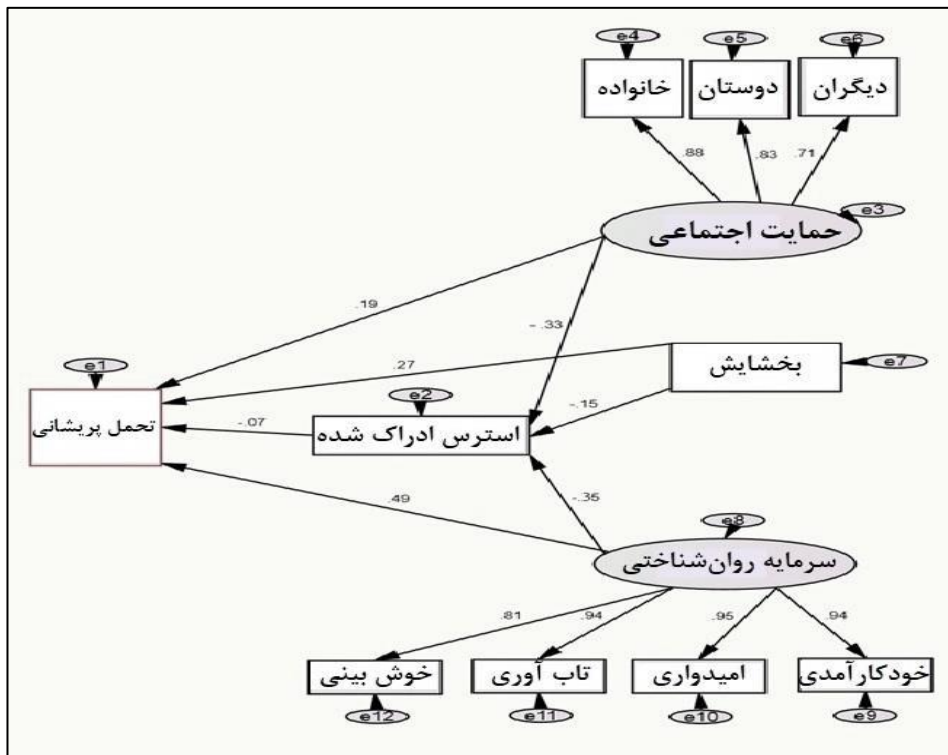
بدین شرح که مقدار مجذور کای برابر با $۸۳/۹$ بود. با توجه به یافته های به دست آمده، مقدار نسبت مجذور کای بر درجه آزادی در پژوهش حاضر برابر $۲/۷$ بود که نشان دهنده برازش مدل می باشد.

مقدار جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) مدل نیز برابر با $۰/۰۸۹$ بود که بیانگر برازش الگوی ارائه شده بود. همچنین مقدار شاخص نیکویی برازش (GFI) در پژوهش حاضر، برابر $۰/۹۳$ بود که این شاخص نیز بیانگر برازش مدل پژوهش می باشد. در مورد شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI) نیز مشخص شد مقدار آن برابر با $۰/۸۸$ ، مقدار شاخص برازندگی افزایشی (IFI) برابر با $۰/۹۶$ ، و همچنین مقدار شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) برابر با $۰/۹۶$ بود.

شاخص بنتلر-بونت یا شاخص هنجار شده برازندگی (NFI) نیز $۰/۹۴$ بود. در مجموع برازش این شاخص ها، نشانگر تناسب مدل پژوهش با داده ها بود. با توجه به شاخص های به دست آمده در مدل برازش شده، می توان نتیجه گرفت که الگوی تبیین تحمل پریشانی بر اساس حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه های روان شناختی با در نظر گرفتن استرس ادراک شده از نیکویی برازش قابل قبولی برخوردار است و می توان به مقادیر همبستگی مدل در شکل ۱ اعتماد کرد و مقادیر رگرسیون را تفسیر نمود.

بدین شرح که با توجه به شکل شماره ۱، اثر مستقیم حمایت اجتماعی بر تحمل پریشانی برابر با $۰/۱۹$ ، اثر بخشایش $۰/۲۷$ و رابطه سرمایه روان شناختی با تحمل پریشانی نیز برابر با $۰/۴۹$ به دست آمده است؛ بدین معنی که با افزایش حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه روان شناختی زوجین، بر میزان تحمل پریشانی زوجین نیز افزوده می شود؛ اما با ورود استرس ادراک شده بر مدل مشخص می شود بالا بودن استرس باعث تعدیل اثر متغیرهای پیش بین بر تحمل پریشانی می گردد، زیرا همبستگی استرس ادراک شده با تحمل پریشانی منفی و بسیار ضعیف بود.

همچنین همبستگی حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه روان‌شناختی بر تحمل پریشانی نیز منفی بود و مقدار اثر این متغیرها و استرس ادراک شده، در مجموع در حد ۰/۰۷ شده است که این کاهش، بیانگر اثر تعدیل‌کنندگی استرس ادراک شده است. گرچه مقدار همبستگی ضعیف و غیرمعنادار است، اما در مجموع به خاطر برآزش مدل، می‌توان گفت ضرایب مستقیم میان متغیرهای پیش‌بین و تحمل پریشانی، قابل اعتماد بوده و از لحاظ آماری قابل قبول هستند.

شکل ۱: مدل پیش‌بینی تحمل پریشانی از طریق حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه روان‌شناختی به واسطه ادراک استرس

جدول ۴. ضرایب رگرسیون معادلات ساختاری برای پیش‌بینی تحمل پریشانی از روی حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و بخشایش به واسطه ادراک استرس

متغیر پیش‌بین	متغیر وابسته	برآورد	خطا	حد بحرانی	احتمال
بخشایش	استرس ادراک شده	-۰/۱۵	۰/۰۵	-۲/۳۲	۰/۰۲

متغیر پیش‌بین	متغیر وابسته	برآورد	خطا	حد بحرانی	احتمال
حمایت اجتماعی <---	استرس ادراک شده	-۰/۳۳	۰/۱۴	۴/۷۳	۰/۰۰۱
سرمایه‌های روان‌شناختی <---	استرس ادراک شده	-۰/۵۴	۰/۰۷	-۰/۸۳	۰/۰۰۴
سرمایه‌های روان‌شناختی <---	تحمل پریشانی	۰/۳۵	۰/۰۶	۸/۴۹	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی <---	تحمل پریشانی	۰/۱۹	۰/۱۳	۲/۹۹	۰/۰۰۳
بخشایش <---	تحمل پریشانی	۰/۲۷	۰/۰۵	۴/۸۱	۰/۰۰۱
استرس ادراک شده <---	تحمل پریشانی	-۰/۰۷	۰/۰۶	-۱/۱۵	۰/۰۲۵
حمایت اجتماعی <---	حمایت دوستان	۰/۸۳	۰/۰۷	۱۲/۵	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی <---	حمایت دیگران	۰/۷۲	۰/۰۷	۱۱/۲	۰/۰۰۱
حمایت اجتماعی <---	حمایت خانواده	۰/۸۸			
سرمایه‌های روان‌شناختی <---	امیدواری	۰/۹۵	۰/۰۳	۲۸/۵	۰/۰۰۱
سرمایه‌های روان‌شناختی <---	تاب‌آوری	۰/۹۴	۰/۰۳	۲۷/۳	۰/۰۰۱
سرمایه‌های روان‌شناختی <---	خودکارآمدی	۰/۹۴			
سرمایه‌های روان‌شناختی <---	خوش‌بینی	۰/۸۱	۰/۰۴	۱۷/۸	۰/۰۰۱

*سطح معناداری ۰/۰۵، **سطح معناداری ۰/۰۱

نتایج حاصل از تحلیل ضرایب رگرسیون در جدول فوق گزارش شده است. با توجه به مقادیر ردیف اول جدول فوق مشاهده می‌شود ضریب رگرسیون بین بخشایش و استرس ادراک شده به مقدار (B=-0/15) در سطح ۰/۰۲ معنادار است.

در ردیف دوم، رابطه حمایت اجتماعی ادراک شده با استرس ادراک شده به مقدار (B=-0/33) در سطح ۰/۰۰۱ معنادار است و رابطه سرمایه روان‌شناختی و استرس ادراک شده به مقدار (B=-0/35) منفی بوده و در سطح (p=0/001) معنادار می‌باشد.

همچنین برای برآورد اثر و تعیین سطح معناداری مسیر غیرمستقیم از دستور بوت استرپ استفاده شد و نتایج نشان داد مسیر غیرمستقیم مدل معنادار است و نقش واسطه‌ای استرس ادراک شده در رابطه میان متغیرهای حمایت اجتماعی ادراک شده، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی بر تحمل پریشانی در سطح (P<۰/۰۲۴، $\beta < ۰/۰۹$ ، با حد پایین ۰/۳۴ و حد بالای ۰/۹۸) معنادار بود.

در بررسی ضرایب مستقیم متغیرهای پیش‌بین بر تحمل پریشانی مشاهده می‌شود نقش هر سه متغیر پیش‌بین بر تحمل پریشانی به ترتیب با ضرایب (B=0/49)، (B=0/19) و (B=0/27) معنادار

بودند، در حالی که استرس ادراک شده با تحمل پریشانی ($B=0/07$) در سطح ($p=0/251$) معنادار نبود. این نتیجه بیانگر نقش استرس ادراک شده بر تحمل پریشانی بوده است. بر این اساس، مدل پژوهش مورد تأیید قرار گرفت.

بحث و نتیجه‌گیری

در راستای هدف پژوهش که به منظور بررسی نقش میانجی استرس ادراک شده در رابطه بین حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و بخشایش با تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی انجام شد، یافته‌های پژوهش حاضر از دو حیث مستقیم و غیرمستقیم مورد بررسی قرار گرفت.

نخست، یافته‌های حاصل از مسیرهای مستقیم که بیانگر نقش حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی بر تحمل پریشانی بودند و دوم، تأثیری که حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی از طریق استرس ادراک شده بر تحمل پریشانی ایجاد می‌نمود.

از آنجا که نتایج مربوط به شاخص‌های برازندگی مدل مورد نظر در جدول شماره ۳ گزارش شد، می‌توان گفت مدل پژوهش از برازش قابل قبولی برخوردار است. بر این اساس، طبق نتایج ضرایب همبستگی میان متغیرها که در شکل شماره ۱ به نمایش درآمد، می‌توان گفت اثر مستقیم حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی بر تحمل پریشانی مثبت است و این مقدار ضرایب مطابق جدول رگرسیون ۴ معنادار است؛ بدین معنا که با افزایش حمایت اجتماعی، بخشایش و سرمایه‌های روان‌شناختی، میزان تحمل پریشانی زوجین نیز افزایش می‌یابد.

نتیجه به دست آمده در مورد اثر مستقیم و مثبت بخشایش بر تحمل پریشانی، همسو با یافته‌های دیگران، چون یوسف‌نژاد و همکاران (۱۳۹۸) است که در پژوهشی با عنوان «نقش بخشایش در تحمل پریشانی و رضایت از زندگی سالمندان» نشان داده شده و میان بخشایش و تحمل پریشانی، همبستگی نیرومندی وجود دارد؛ زیرا تحمل پریشانی ظرفیت افراد در مقابله، سازگاری و بهبودی از استرس و دشواری‌های زندگی می‌باشد.

در هنگام مواجهه با دشواری‌های زندگی، افراد با ادراک استرس بالا در معرض خطر ابتلا به افسردگی، استرس، اضطراب و مشکلات بین فردی هستند و ممکن است از رفتارهای مخاطره‌آمیز برای سلامتی استفاده کنند و همچنین از مشکلات جسمی رنج ببرند (مداحی، ۱۳۹۴). در راستای نتایج پژوهش ماتنی و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان «رابطه تحمل پریشانی با خصومت و بخشایش» نشان دادند تحمل پریشانی پایین با بخشش کمتر مرتبط بود. در یک نمونه کلینیکی با افرادی که به دنبال درمان خشم بودند، مشخص شد تحمل پریشانی پایین با بخشش کمتر، با ایده‌های خصمانه بیشتر و تعصب تفسیر خصمانه همبسته است.

تبیین تأثیر حمایت اجتماعی بر تحمل پریشانی می‌تواند این‌گونه باشد که طبق مدل او، تنهایی ناشی از انزوای اجتماعی یا فقدان حمایت اجتماعی، آمادگی افراد را برای گرایش به دیگران ایجاد می‌کند. در این شرایط، افراد خارج از خانواده ممکن است جایگزینی برای زندگی بدون نشاط افراد باشند.

بنابراین احساس تنهایی و انزوا از دیگر متغیرهایی است که رابطه آن با خیانت زناشویی مورد توجه روان‌شناسان و جامعه‌شناسان بوده است (ایدمودیا و مولادزی، ۲۰۱۹)، زیرا الگوی ضربه‌گیرانه حمایت اجتماعی کوهن پیشنهاد می‌کند حمایت اجتماعی برای افرادی که در معرض رخدادهای منفی و استرس‌زای زندگی هستند، اثرات مفیدی به همراه دارد (نصیری، و عبدالملکی، ۱۳۹۷).

از سوی دیگر در تبیین نتایج مربوط به اثر بخشایش بر تحمل پریشانی، می‌توان به نظر فینچام، هال و بیچ (۲۰۰۶) استناد کرد که معتقدند بخشایش به معنای فرایند چشم‌پوشی ارادی از حق عصبانیت و انزجار از یک عمل ارتكابی رنج‌آور است و شخص آزاردیده رفتاری گرم و محبت‌آمیز را با فرد خاطی در پیش می‌گیرد و از این طریق، تحمل پریشانی در افراد شاکی را کاهش می‌دهد.

همچنین با استناد به این نظر که بخشایش به عنوان رها کردن عاطفه منفی (نظیر دشمنی)، شناخت‌های منفی (نظیر افکار مربوط به انتقام) و رفتار منفی (نظیر پرخاشگری کلامی) در پاسخ به بی‌عدالتی تعریف می‌شود، می‌تواند منجر به افزایش تحمل پریشانی در افراد گردد. در تبیین دیگر برای نقش بخشایش بر تحمل پریشانی می‌توان گفت از آن‌جا که بخشایش به عنوان میل انگیزشی که افراد را به سوی بازداري از پاسخ‌های ناخوشایند ارتباطی و رفتار کردن به

طور مثبت نسبت به کسی که به طور منفی با آنها رفتار کرده است متمایل می‌سازد، می‌تواند تحمل پریشانی را در افراد دچار خیانت زناشویی افزایش دهد.

همچنین از آن‌جا که بخشایش به عنوان «تغییر میان فردی و اجتماعی مثبت در مقابل خطایی که در حوزه میان فردی رخ می‌دهد» مطرح شده است (آلموند، و همکاران، ۲۰۰۷) و به تغییراتی اطلاق می‌شود که می‌تواند تنها دربرگیرنده کاهش احساسات منفی همراه با افزایش احساسات مثبت باشد، لذا می‌تواند پیش‌بین مثبتی برای افزایش تحمل پریشانی باشد. از سوی دیگر گزارش شده است که بخشایش، عاملی مهم در ماندگاری زوجین در تعهد زناشویی، بعد از رخدادهای خیانت زناشویی است (فیف و همکاران، ۲۰۱۳).

در مورد نقش متغیر آخر پیش‌بین که شامل رابطه سرمایه روان‌شناختی و مؤلفه‌های آن با تحمل پریشانی بود، می‌توان گفت اثر مستقیم متغیر مکنون سرمایه روان‌شناختی بر تحمل پریشانی برابر با ۰/۱۹ بوده و این ضریب اثر مثبت نشان می‌دهد که با افزایش سرمایه روان‌شناختی، میزان تحمل پریشانی زوجین نیز افزایش می‌یابد.

در راستای این نتیجه، مطالعات پیشین نشان می‌دهد که سرمایه روان‌شناختی به عنوان یک عامل محافظ در برابر پریشانی روانی است (زو و همکاران، ۲۰۱۷). در یک مطالعه مدل‌یابی، تحت عنوان «بررسی تأثیر میانجی سبک‌های مقابله‌ای بر ارتباط بین سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی»، به این نتیجه رسیدند که میان سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی، همبستگی معناداری وجود دارد.

در پژوهش آنها علاوه بر رابطه مستقیم بین سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی، سبک‌های مقابله‌ای نیز به عنوان نقش واسطه‌ای میان سرمایه روان‌شناختی و تحمل پریشانی نشان داده شده است.

به عبارت دیگر، مطالعه آنها اثرات مستقیم سرمایه روان‌شناختی را بر پریشانی روانی نشان داده است. همچنین نتایج پژوهش حاضر در راستای یافته‌های زنگنه پارسا و حبیبی (۱۳۹۹) می‌باشد که در پژوهشی تحت عنوان نقش سرمایه‌های روان‌شناختی و تعهدات بر پاسخ‌های هیجانی منفی شرکای جنسی غیرمجاز نسبت به خیانت نشان دادند که یک مؤلفه از تعهد، تحت عنوان سرمایه‌گذاری روان‌شناختی، عواطف منفی را پیش‌بینی می‌کند.

از آن‌جا که اثر استرس ادراک شده بر تحمل پریشانی معنادار نبود، در تبیین اثر غیرمعنادار ادراک استرس بر تحمل پریشانی، می‌توان چنین استدلال کرد که چون تمام متغیرهای پیش‌بین

مدل پژوهش ویژگی مثبت روانی تلقی می‌شوند، اثر آنها بر بهبود تحمل پریشانی، مثبت و بارزتر از متغیر ادراک استرس است که واسطه در نظر گرفته شده بود.

از لحاظ نظری طبق الگوی اثرات تعاملی منبع مقابله‌ای در برابر استرس برای تبیین عدم معناداری رابطه میان استرس ادراک شده و تحمل پریشانی می‌توان گفت چون اثر حمایت اجتماعی و متغیرهای مثبت روانی مدل به عنوان الگوهای اثرات ضربه‌گیرانه در برابر استرس به شمار می‌رود، لذا داشتن چنین ویژگی‌هایی می‌تواند مانع از ادراک استرس در زوجین مورد پژوهش باشد؛ زیرا در مدل نظری، تعامل میان استرس و حمایت اجتماعی به صورت یک الگوی علی است و در این الگو، حمایت اجتماعی به طور مستقیم بر رابطه میان استرس و پریشانی اثر می‌گذارد و با افزایش حمایت اجتماعی از اثر منفی استرس بر متغیر وابسته کاسته می‌شود.

در بخش دوم برای تفسیر اثر غیرمستقیم در مدل پژوهش، نتایج حاصل از تحلیل نقش تعدیلگر ادراک استرس در مدل رابطه بین حمایت اجتماعی، سرمایه روان‌شناختی و مؤلفه‌های آن به همراه بخشایش با تحمل پریشانی قابل تبیین است، زیرا همبستگی سرمایه‌های روان‌شناختی با تحمل پریشانی به واسطه استرس ادراک شده بالا بود که بر این اساس، نقش تعدیلگر استرس ادراک شده تأیید شد.

این یافته در راستای نتایج مطالعات دیگران، همچون (زو، وانگ و چانگ، ۲۰۱۶) می‌باشد. در تبیین این نتایج می‌توان گفت تجربه حمایت یا مستقیماً به صورت یک عامل ضربه‌گیرانه واقعی بین موقعیت ناخوشایند و آسیب روان‌شناختی ظاهر می‌شود یا از طریق اثرگذاری بر متغیرهای مداخله‌کننده مانند مقابله یا ادراک استرس در برابر اثرات موقعیت‌های منفی یا رخدادهای استرس‌زا عمل می‌کند.

الگوی اثرات ضربه‌گیرانه حمایت اجتماعی به طرق متفاوتی بر تحمل پریشانی کمک می‌کند. آگاهی از وجود منابع حمایتی سبب می‌شود فرد باور کند برای تغییر در موقعیت یا رخداد از کمک دیگران برخوردار می‌شود. بنابراین باور فرد، منابع مقابله‌ای وی را در مواجهه با رخدادهای استرس‌زا تقویت می‌کند (کوهن و همکاران، ۲۰۰۰).

به بیان دیگر در بدو امر، رخداد به صورت منفی و استرس‌زا ادراک می‌شود، اما منابع حمایتی موجود برای مواجهه با عامل تنش به فرد کمک می‌کند تا آن رویداد استرس‌زا را تحمل کند.

در ادامه، حمایت اجتماعی نیز سبب می‌شود فرد رخداده را به صورت منفی ادراک نکند. ادراک فرد از دسترسی به منابع حمایت کننده، در تضعیف اثر منفی رخداد استرس زا مؤثر است و در نهایت، فرد رخداده را به صورت قابل کنترل ارزیابی می‌کند (کوهن و همکاران، ۲۰۰۰). به طور کلی، نتایج حاصل از پژوهش حاضر نشان داد که مدل نقش واسطه‌ای انعطاف‌پذیری شناختی در رابطه بین سرمایه روان‌شناختی با تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی برآزش دارد.

همچنین در بررسی نقش متغیرهای واسطه‌ای مشخص شد انعطاف‌پذیری روان‌شناختی زوجین با تحمل پریشانی‌شان رابطه مثبت و مستقیم معناداری داشت که این رابطه، بیانگر نقش میانجی انعطاف‌پذیری روی تحمل پریشانی زوجین بود.

از محدودیت‌های این پژوهش می‌توان به این موضوع اشاره کرد که این پژوهش روی نمونه‌ای از زوجین دچار خیانت زناشویی شهر تهران طی نیمه اول سال ۱۳۹۸ انجام شد. با توجه به ساختار گروه نمونه و تراکم آن، نمی‌توان نتایج به دست آمده از این پژوهش را به کل ایران تعمیم داد و این نمونه، اختصاص مکانی دارد.

همچنین ناتوانی در کنترل اثر شرایط اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و خانوادگی زوجین دچار خیانت زناشویی که به خاطر متفاوت بودن مدت پیمان‌شکنی و دفعات پیمان‌شکنی می‌تواند تغییرپذیری زیادی داشته باشد، نمی‌توان تحمل پریشانی را در همه زوجین کاملاً یکسان فرض کرد. بر این اساس پیشنهادات پژوهشی و کاربردی زیر ارائه می‌شود.

پیشنهادات پژوهشی

- - جهت فراهم آمدن تبیین طولی میزان تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی در مورد نقش عوامل هیجانی زمینه‌ساز خیانت و عوامل فردی بهبودبخش تحمل پریشانی در افراد دچار خیانت زناشویی پژوهش شود.
- - در راستای تبیین طولی می‌توان گفت از آنجا که جنسیت، سن، سن ازدواج، مدت ازدواج و سطح تحصیلات به عنوان متغیرهای روان‌شناختی مرتبط با خیانت زناشویی نقش دارند، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به کنترل یا حذف نقش این متغیرها در مدل ارائه شده پرداخته شود.

- جهت تفکیک نقش جنسیت بر مدل برازش یافته در پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، این مدل در میان زنان و مردان دچار خیانت زناشویی خود و همسر، به صورت جداگانه اجرا شود تا نقش متغیرها بر میزان تحمل پریشانی میان دو جنس مرتکب شده و آسیب دیده از خیانت همسر مشخص گردد.
- طبق پیشینه پژوهش که نشان می‌دهد خیانت زناشویی علل و انواع گوناگون دارد، لذا پیشنهاد می‌شود مدل برازش یافته در این پژوهش، طبق علل خیانت - از قبیل: عمدی، غیرعمدی، سابقه قبل از ازدواج، بدون سابقه و غیره.. - و انواع خیانت - جنسی و غیرجنسی - در مطالعات آتی مورد آزمون قرار گیرد.

پیشنهادات کاربردی

- طبق نتایج پژوهش، از آن‌جا که یافته‌های پژوهش بیانگر اثر مثبت سرمایه روان‌شناختی برای پیش‌بینی تحمل پریشانی بود، لذا می‌توان گفت تقویت سرمایه روان‌شناختی و مؤلفه‌های آن - مثل: خودکارآمدی، تاب‌آوری، امیدواری و خوش‌بینی - می‌تواند با افزایش تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی همراه باشد.
- از آن‌جا که نتایج پژوهش نشان داد، بخشایش بر تحمل پریشانی اثر مثبت دارد. بر این اساس می‌توان گفت از طریق افزایش بخشایش می‌توان به بهبود تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی کمک کرد.
- افزایش حمایت اجتماعی و مؤلفه‌های آن، مثل: دریافت حمایت از طرف خانواده، دوستان و دیگران، می‌تواند تحمل پریشانی را در زوجین دچار خیانت زناشویی بالا ببرد. از این رو، از طریق افزایش حمایت اجتماعی در آنها، می‌توان به بهبود تحمل پریشانی در زوجین دچار خیانت زناشویی نائل شد.

ملاحظات اخلاقی:

در این مطالعه، تمام اعضای شرکت‌کننده، رضایت‌نامه‌ای کتبی ارائه دادند.

تضاد منافع:

در این مطالعه، هیچ‌گونه تضاد منافع میان مؤلفان وجود نداشت و این مقاله از پایان‌نامه دکتری استخراج شده است.

تشکر و قدردانی:

در پایان، پژوهشگران وظیفه‌ی خود می‌دانند از تمامی آزمودنی‌ها، کمال تشکر و قدردانی را به عمل آورند.

منابع

- احتشام‌زاده، پروین و دیگران. (۱۳۸۹). ساخت و اعتبار مقیاسی برای سنجش بخشودگی بین فردی. مجله روانپزشکی و روان‌شناسی بالینی ایران، ۱۶، ۴ (۶۳)، ۴۴۵-۴۴۳.
- بهادری خسروشاهی، جعفر و دیگران. (۱۳۹۱). رابطه سرمایه روان‌شناختی با سرمایه اجتماعی دانشجویان دانشگاه تبریز. مجله تخصصی پژوهش و سلامت مرکز تحقیقات توسعه اجتماعی و ارتقای سلامت گناباد. ۲۰۱، ۵۳-۱۴۵.
- خباز، محمود و دیگران. (۱۳۹۵). بررسی و مقایسه رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی و حمایت اجتماعی با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دانشگاه علامه طباطبایی. پژوهش‌های روان‌شناسی بالینی و مشاوره، ۴(۲)، ۸۲-۹۶.
- دشت بزرگی، زهرا. (۱۳۹۷). تأثیر مداخله مبتنی بر شفقت خود بر احساس تنهایی و تنظیم هیجانی زنان آسیب‌دیده از خیانت زناشویی، دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، ۱۸(۴)، ۷۲-۷۹.
- زنگنه پارسا، فاطمه. (۱۳۹۹). آزمایش مدل رابطه بین سرمایه روان‌شناختی و باورهای فراشناختی با تحمل پریشانی زوجین دچار پیمان شکنی زناشویی به واسطه انعطاف‌پذیری شناختی و ارزیابی شناختی. دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال. دانشکده علوم انسانی. رشته مشاوره. به راهنمایی دکتر محمدباقر حبی.
- سپهوند، تورج و دیگران. (۱۳۸۷). رابطه استرس ادراک شده و سلامت عمومی، با توجه به سبک‌های تبیین. روان‌شناسی و علوم تربیتی. ۳۸، ۴، ۴۳-۲۷.
- شه‌بخش، افشین. (۱۳۸۹). بررسی و مقایسه رابطه بین ابعاد کمال‌گرایی، حمایت اجتماعی با فرسودگی تحصیلی در دانشجویان با سطوح بالا و پایین فرسودگی تحصیلی دانشگاه علامه طباطبایی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه علامه طباطبایی. دانشکده روان‌شناسی تربیتی.
- صرافی‌فروشانی، غلامرضا و دیگران. (۱۳۹۳). اعتباریابی و بررسی ساختار عاملی پرسشنامه سرمایه روانی در کارشناسان شرکت ایران خودرو دیزل. فصلنامه مطالعات روان‌شناختی، ۱۰ (۳)، ۱۰۹-۱۰۵.
- کرد زنگنه، مجتبی. (۱۳۹۴). پیش‌بینی رضایت شغلی بر اساس ترس از ارزیابی مثبت و منفی و تحمل پریشانی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد رودهن، دانشکده روان‌شناسی.
- مداحی، محمدابراهیم. (۱۳۹۴). تعیین اثر درمان فراشناختی و شناخت درمانی مبتنی بر ذهن‌آگاهی بر الگوهای ارتباطی زوجین از طریق میانجیگری استرس ادراک شده، حمایت اجتماعی ادراک شده و تنظیم هیجانی در کارکنان نظامی مبتلا به انسدادهای عروقی کرونر. روان‌شناسی نظامی، ۷(۲۶)، ۹۱-۱۰۱.

نصیری، فخرالسادات و عبدالملکی، شویو. (۱۳۹۷). تبیین ارتباط حمایت اجتماعی ادراک شده با کیفیت زندگی با نقش میانجی استرس ادراک شده در زنان سرپرست خانوار شهر سنندج. *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۷(۴)، ۹۹-۱۱۶.

یوسفی، ناصر و دیگران. (۱۳۹۸). بررسی مدل باورهای مذهبی، سبک‌های حل تعارض و تعهد زناشویی با نگرش نسبت به خیانت زناشویی. *مشاوره کاربردی*، ۷(۱).

Allemand, M., Amberg, I., Zimprich, D., and Fincham, F. D. (2007). The role of trait forgiveness and relationship satisfaction in episodic forgiveness. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 26(2): 199-217.

Avey, J. B., Luthans, F. & Youssef, C. M. (2010). The additive value of positive psychological capital in predicting work attitudes and behaviors. *Journal of management*, 36(2), 430-452.

Baptista, N., Alves, H., & Pinho, J. C. (2020). Uncovering the Use of the Social Support Concept in Social Marketing Interventions for Health. *Journal of Nonprofit & Public Sector Marketing*, 1-35.

Bendixen, M. & Kennair, L. E. O. (2017). Advances in the understanding of same-sex and opposite-sex sexual harassment. *Evolution and Human Behavior*, 38(5), 583-591.

Choi, M., & Park, S. (2020). Concept Analysis of Social Support of Nursing Students Using a Hybrid Model. *Child Health Nursing Research*, 26(2), 222-237.

Cohen, D. (2000). *Course management software: the case for integrating libraries*. CLIR Issues, 23.

Doorley, J. D. Kashdan, T. B. Alexander, L. A. Blalock, D. V. & McKnight, P. E. (2019). Distress tolerance in romantic relationships: A daily diary exploration with methodological considerations. *Motivation and Emotion*, 43(3), 505-516.

Fife, S. T., Weeks, G. R., & Stellberg-Filbert, J. (2013). Facilitating forgiveness in the treatment of infidelity: An interpersonal model. *Journal of Family Therapy*, 35(4), 343-367.

Fincham, F. D., Hall, J., & Beach, S.R. (2006). Forgiveness in marriage: current status and future directions. *Family Relations Journal*, 55: 415-427.

Harris, A. L. (2018). *Testing the Moderating Effect of Belief in a Just World on Perceptions of Engagement in Infidelity* (Doctoral dissertation, Saint Louis University).

Huang, F., Wang, H., Wang, Z., Zhang, J., Du, W., Su, C., ... & Zhang, B. (2020). Psychometric properties of the perceived stress scale in a community sample of Chinese. *BMC psychiatry*, 20(1), 1-7.

Idemudia, E. S., & Mulaudzi, S. K. (2019). Exploring cheating behaviour amongst married men and women in a South African university. *Gender and Behaviour*, 17(2), 13248-13267.

Johnson, C. B. (2014). *The roles of commitment and attributions on uninvolved partner responses to imagined sexual infidelity* (Doctoral dissertation).

Kaniasty, K. (2020). Social support, interpersonal, and community dynamics following disasters caused by natural hazards. *Current opinion in psychology*, 32, 105-109.

Lazarus, R. S. and Folkman, S. (1998) *Stress, Appraisal, and coping*, New York: Springer.

Leach, M. M., & Lark, R. (2004). Does spirituality add to personality in the study of trait forgiveness? *Personality and Individual Differences*, 37 (1): 147-156.

Leyro, T. M. Zvolensky, M. J. & Bernstein, A. (2010). Distress tolerance and psychopathological symptoms and disorders: a review of the empirical literature among adults. *Psychological bulletin*, 136(4), 576.

Luthans, F. & Youssef-Morgan, C. M. (2017). Psychological capital: An evidence-based positive approach. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4, 339-366.

- Luthans, F. (2007). Psychological capital: An evidence-based positive approach. *Annual Review of Organizational Psychology and Organizational Behavior*, 4, 339-366.
- Luthans, F., & Youssef, C. M. (2010). *Positive workplaces*. In C. R. Snyder, & S. J. Lopez 2nd ed. New York: Oxford University Press.
- Luthans, F., Avolio, B. J., Avey, J. B., & Norman, S. M. (2007). Positive psychological capital: Measurement and relationship with performance and satisfaction. *Personnel Psychology*, 60, 541-572.
- Munsch, C. L. (2015). Her support, his support: Money, masculinity, and marital infidelity. *American Sociological Review*, 80(3), 469-495.
- O'Reilly, B. K. (1995). The social support appraisals scale: Construct validity for psychiatric inpatients. *Journal of Clinical Psychology*, 51(1), 37-42.
- Otaviana, B. N. & Abraham, J. (2018). Tolerance for Emotional Internet Infidelity and Its Correlate with Relationship Flourishing. *International Journal of Electrical and Computer Engineering (IJECE)*, 8(5), 3158-3168.
- Pearte, C. (2015). *Temperament, emotion regulation, and distress tolerance as related correlates of psychological symptoms*. Oxford University Press.
- Pillemer, S. C., & Holtzer, R. (2016). The differential relationships of dimensions of perceived social support with cognitive function among older adults. *Aging & mental health*, 20(7), 727-735.
- Shorey, R. C. Strauss, C. Elmquist, J. Anderson, S. Cornelius, T. L. & Stuart, G. L. (2017). Distress tolerance and intimate partner violence among men in substance use treatment. *Journal of family violence*, 32(3), 317-324.
- Simons, J. S. & Gaher, R.M. (2005). The distress tolerance scale: Development and validation of a self-report measure. *Motivation and Emotion*, 20(9), 83-102
- van Raalte, L. J., & Posteher, K. A. (2019). Examining social support, self-efficacy, stress, and performance, in US Division I collegiate student-athletes' academic and athletic lives. *Journal for the Study of Sports and Athletes in Education*, 13(2), 75-96.
- Vaux, A., Phillips, J., Holley, L., Thompson, B., Williams, D., & Stewart, D. (2007). Social Support Appraisals Scale (SSA) 1986.
- Vaux, A., Phillips, J., Holley, L., Thompson, B., Williams, D., & Stewart, D. (2013). *Social Support Appraisals Scale (SSA) 1986*.
- Worthington, J.r, E. L. (Ed.). (2007). *Handbook of forgiveness*. Routledge.
- Zhou, H., Peng, J., Wang, D., Kou, L., Chen, F., Ye, M., & Liao, S. (2017). Mediating effect of coping styles on the association between psychological capital and psychological distress among Chinese nurses. *Journal of psychiatric and mental health nursing*, 24(2-3), 114-122.
- Zhu, W., Wang, C. D., & Chong, C. C. (2016). Adult attachment, perceived social support, cultural orientation, and depressive symptoms: A moderated mediation model. *Journal of counseling psychology*, 63(6), 645.